

ДОПЪЛНИТЕЛЕН МАТЕРИАЛ

За обучение на тема:

ЕТАПИ НА ПЛАНИРАНЕ И ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ПРОЦЕСА ПО ИЗВЕЖДАНЕ
НА ДЕЦА ОТ СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ИНСТИТУЦИИ, МЕХАНИЗМИ НА
МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ. РАЗВИТИЕ НА МРЕЖА ОТ
СОЦИАЛНИ УСЛУГИ

27 и 28 март 2018 г.

Аргументи в полза на прехода от институционална грижа към грижа, предлагана в общността

Материални и нематериални страни на институционалната грижа

Материалните условия на живот в институциите обикновено са по-лоши от тези, в които живеят хората в обществото. Проблемните характеристики на институционалните грижи обаче не са свързани единствено с лошите материални условия. Очевидно е, че по-доброто съотношение между числеността на персонала и броя ползватели, както и по-подчертаното наблягане на смислените дейности могат да подобрят качеството на грижите.

В допълнение все повече се осъзнава, че някои от определящите характеристики на институциите стигатизират ползвателите, които са физически и социално изолирани от обществото като цяло.

Съотношението цена – резултат

За определящите политиката фигури резултатите от институционалната грижа и грижата, предлагана в общността, неизбежно се поставят в контекста на финансовата издръжка. Сложното отношение между нуждите, разходите и резултатите е много важно обстоятелство за качеството на предлаганата грижа. Преобладаващата констатация е, че няма доказателство моделите на грижи, предлагани в общността, по същество да са по-скъпи от институциите, ако сравнението се прави въз основа на съпоставими нужди на настанените лица и съпоставимо качество на грижите.

Има твърдения, че институционалната грижа може да бъде по-евтина, отколкото добрите грижи, предлагани в общността, които постигат по-добри резултати. Запазването на евтините, нискокачествени институционални грижи не е приемлив вариант, нито е устойчиво от прагматична гледна точка.

Контекстът на настоящата икономическа криза

Секторът на социалните грижи е един от малкото, в които няма вероятност от намаляване на търсенето в бъдеще – тъкмо напротив, поради застаряването на

населението броят на хората, нуждаещи се от някаква форма на дълготрайни грижи, със сигурност ще нараства с постоянен темп през следващите десетилетия. Поради това всеобщото ниските разходите в сектора на социалните грижи или псата на квалифициран персонал следва да се възприемат като крайно вредни в дългосрочен план, тъй като носят риска от изместване на квалифицираните кадри в други сектори, което допълнително ще затрудни задоволяването на бъдещите нужди.

ОСНОВНИ АСПЕКТИ НА СОЦИАЛНАТА РАБОТА С ДЕЦА И СЕМЕЙСТВА

Създаването на благоприятни условия, гарантиращи сигурност за детето, в съответствие с неговите права и потребности и с ценностите на хуманното и социално отговорното общество, е много важен аспект от социалните дейности и ключов елемент от системата за закрила на детето.

Понятието „дете в риск“ се разглежда като част от семейната и извънсемейната среда, в която е отглеждано и възпитавано детето. Понякога за децата, които живеят и са възпитавани в естествена семейна среда, причините за възникване на риска се намират вътре в семейството. При други деца, които са отглеждани и възпитавани в извънсемейна, т.е. институционална среда, риска е извън семейството, децата с увреждания, които се нуждаят от допълнителни специални грижи също са рискова група деца.

Социалната работа с деца в риск цели работа с деца от различни по вид и степен на риска групи и общности, посредством специфични техники, методи, форми, средства, дейности и организация, за създаване на необходимите предпоставки и условия за преодоляване на възникналите трудности проблеми и за постигане благополучие на всяко дете. Социалната работа с деца в риск е ангажирана с реализиране на следните основни задачи:

- Правна и социална закрила на детето;
- Реализиране на психосоциална помощ за детето и семейството;
- Осъществяване на социална рехабилитация и интеграция, отговарящи на специфичните потребности, проблеми и интереси на децата.
- Съдействие в намиране а решение на проблема.

Социалната работа с деца в риск поставя в основата на своята философия виждането за детето като способно да се променя и развива, да управлява в позитивна насока поведението си.

Развитието на детето в психо – социален план преминава през определени етапи и кризисни моменти и когато това е в норма и с присъщите му характеристики, то достига до по-високо ниво на зрелост. Помагащия специалист трябва да проявява

търпение и доверие в способността на детето да намери своя път и да се справи с трудностите в живота.

Общата философия на социалната работа с деца извежда на преден план гледната точка, че „детето притежава необходимите вътрешни ресурси, за да осъществи себепознаване и изменения в собствената – концепция, в основните нагласи и в поведението” и че „тези източници на развитие и самореализация могат да бъдат използвани оптимално, ако се създават взаимоотношения, благоприятстващо промяната, напредъка и развитието на детето

Социалната работа с деца трябва неизменно да поставя в основата си представените гледни точки за детето и неговата личност и за работното взаимоотношение в ценностен, емоционален и мотивационен план. Децата от рисковите групи, за които са характерни нарушения в привързаността, могат да взаимодействат със социалния работник по типичен за всекидневното им начин, стремежи се да споделят преживяванията от травми от предходни отношения.

Изискванията отнасящи се до дейността на социалния работник включват:

- Социалният работник да проявява интерес към детето и съпричастност към неговите трудности и проблеми като изгражда работно взаимоотношение, характеризиращо се със загриженост, топлина, любов и непренуденост.
- Социалният работник да приема безусловно детето с неговите достойнства и недостатъци.
- Социалният работник да проявява усет, такт и чувствителност при взаимодействието с детето като разкрива в емоционален план, че го възприема като активен субект.
- Социалният работник да се отнася с особено разбиране и чувствителност към вътрешните преживявания и мисли на детето като внимателно и по професионално адекватен начин ги разбира и уважава.

Конфиденциалността е един от базовите принципи в ценностен и етичен план при социалната работа с деца и семейства.